

жоспары:

1. Аллергия, анықтама, этиологиясы, аллергендердің түрлері, патогенезі.

Аллергия – (грек. allos – басқаша, ergon – іс, жұмыс) организмнің өз тіндерінің бүліністерімен көрінетін бөтен текті заттарға өзгерген, бұрмаланған түрде жауап қайтаруы.

- Аллергия туындататын заттарды аллергендер дейді.
- Аллерген болып толық және шала антигендер есептеледі.

- **Толық антиген** – деп бөтен текті ақпараты бар, организмге енгенде иммундық серпілістер туындататын заттарды айтады.
- **Шала антиген** - организмге түскенде тін нәруыздарымен байланысып, меншік тінді бөтен текті антигендерге айналдыратын қарапайым химиялық (дәрілік) заттар. Оларды гаптендер дейді.

Аллергенодер:

Экзоаллер
гендер

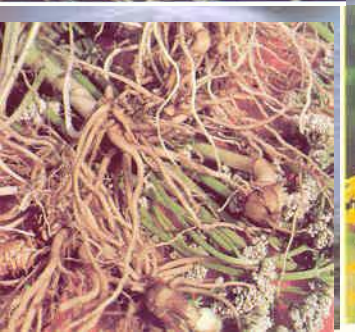
Эндоаллер
гендер

Экзоаллергендер:

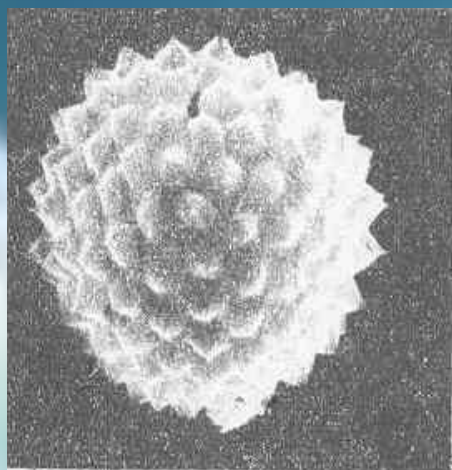
- Өсімдік тектес;
- Жануарлар тектес;
- Микроорганизмдер;
- Тұрмыстық;
- Тағамдық;
- Химиялық;
- Дәрілік;
- Өндірістік

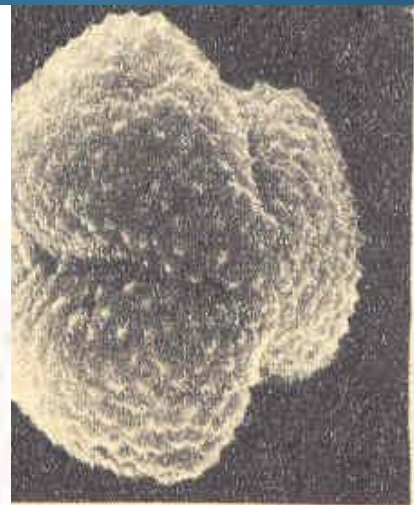
Өсімдік тектес

өсімдік тозаңы

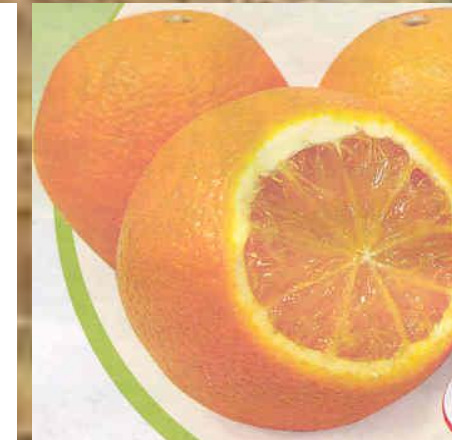

Жануарлар тектес

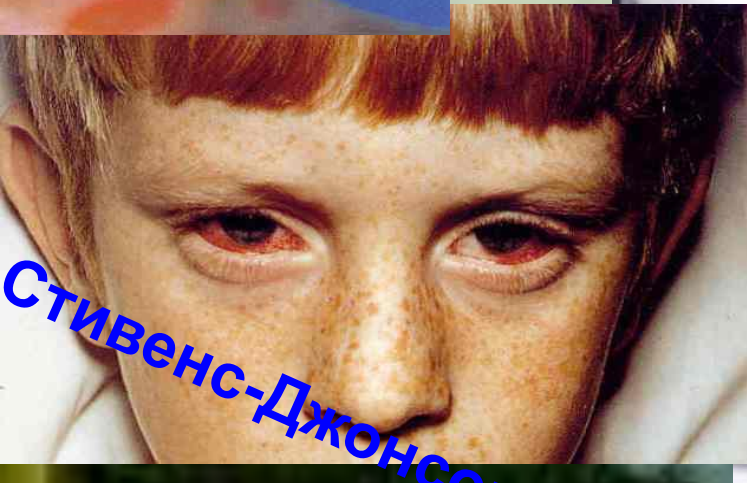
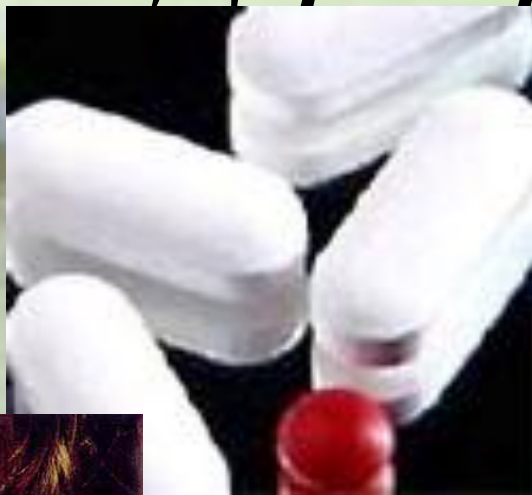

Тағамдық заттар

Дәрілер

Стивенс-Джонсон синдромы

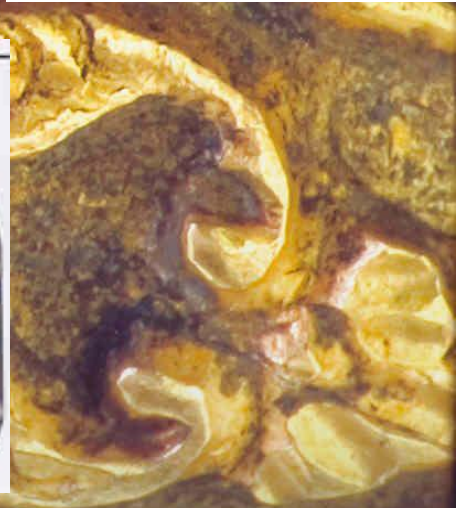
494

Лайелл синдромы

- **ӨНДІРІСТІК**
- **МИКРОБТЫҚ**
- **САҢЫРАУҚҰЛАҚТАР**

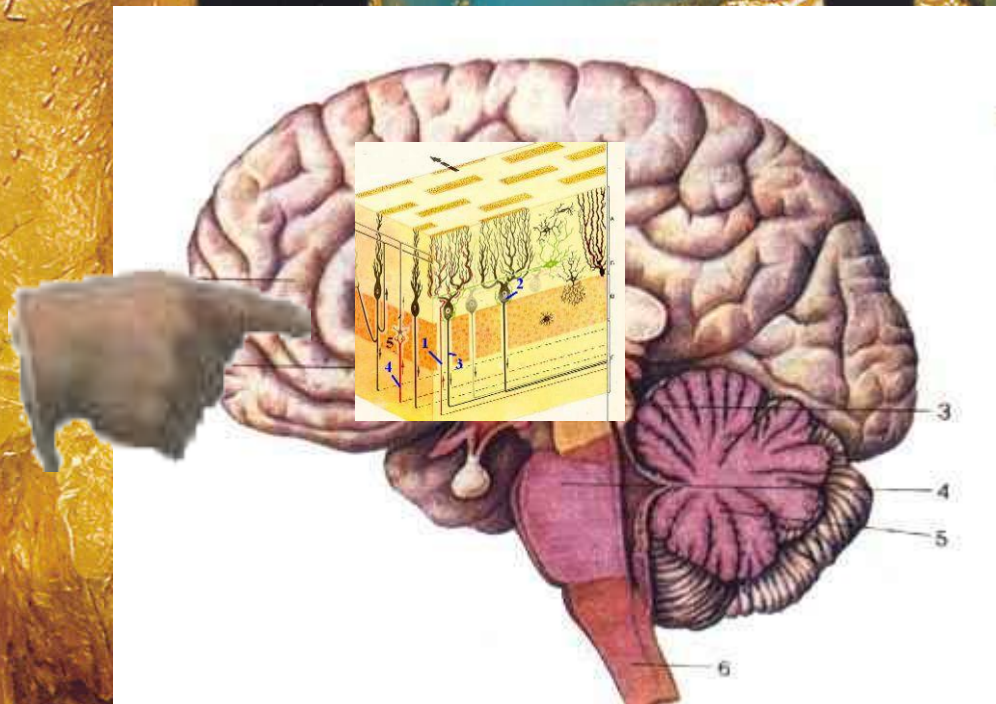

ЭНДОАЛЛЕРГЕНДЕР (АУТОАЛЛЕРГЕНДЕР)

- ТАБИҒИ (БІРІНШІЛІК)
- ЖҮРЕ ПАЙДА БОЛҒАН (САЛДАРЛЫҚ)

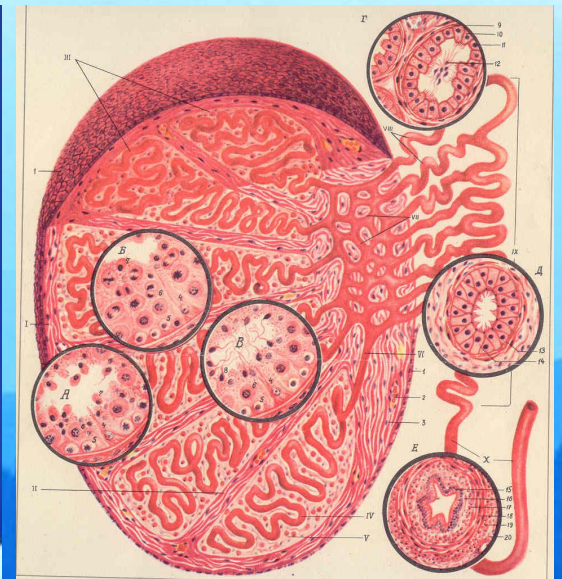
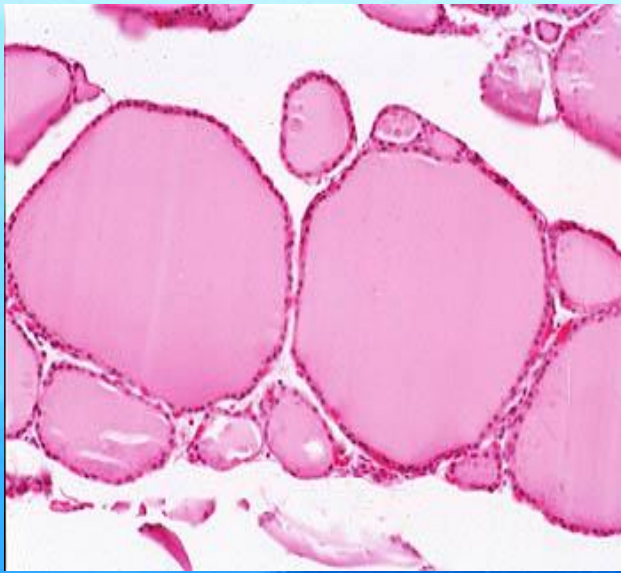

ТАБИҒИ ЭНДОАЛЛЕРГЕНДЕР

- МИ ТІНІ
- КӨЗ БҰРШАҒЫ

- Қалқанша безінің коллоиды
- Атабез тіні

Аллергия дамуына қолайлы жағдайлар:

Әлеуметтік жағдайлар

- Екпелер, емдік қан сарысуларды енгізу, қоршаған ортаның ластануы, химиялық заттарды және дәрілерді жиі пайдалану.

Организм ерекшеліктері:

- Тұқым қуалаушылық бейімділік;
- Аллергиялық медиаторлардың ыдыратылуы бұзылуы;
- Биотосқауылдардың өткізгіштігі көтерілуі;

Аллергиялық серпілістердің (Кук бойынша) жіктелуі

**Аллергиялық
серпілістер**

```
graph TD; A[Аллергиялық серпілістер] --> B[Дереу дамитын жоғары сезімталдық]; A --> C[Баяу дамитын жоғары сезімталдық];
```

**Дереу
дамитын
жоғары
сезімталдық**

**Баяу
дамитын
жоғары
сезімталдық**

АЛЛЕРГИЯЛЫҚ СЕРПІЛІСТЕРДІҢ ПАТОГЕНЕЗІ.

Аллергиялық серпілістер үш сатыда дамиды:

- 1 - иммундық серпілістер сатысы;
- 2 - патохимиялық өзгерістер сатысы;
- 3 - патофизиологиялық бұзылыстар сатысы.

Иммундық серпілістер сатысында

**организмде пайда болған
аллергенге арнайыланған
антиденелер немесе
сезімталдығы көтерілген Т-
лимфоциттер өндіріледі.**

- Арнайыланған **ИММУНДЫҚ** глобулиндер немесе антиденелер өзгермейтін тұрақты **Fc** және антигенге арнайыланған, соған сәйкес өзгеріп тұратын **Fab** бөлшектерінен тұрады.

- арнайыланған антиденелер мен сезімталдығы көтерілген Т-лимфоциттері өндірілуінен сол антигенге организмнің сезімталдығы көтерілуін **сенсбилизация** (лат. *sensibilis* — сезімтал) дейді.

- аллерген мен арнайы анти-
дене немесе сезімталдығы
көтерілген Т-лимфоциттер
байланысулары
нәтижелерінде аллергияның
дәнекерлері (медиаторлары)
босап шығуын **патохимиялық**
өзгерістер сатысы дейді.

Патофизиологиялық бұзылыстар

- сатысында аллергия дәнекерлерінің нысана жасушаларға әсерлерінен:
  1. қан тамырларының жергілікті және жүйелік өзгерістері (терінің қызаруы, артериалық қан қысымының төмендеуі т.с.с.) байқалады;
  2. қан тамырлары қабырғаларының өткізгіштігі жоғарылауынан ісіну дамиды;

- 3. тегіс ет жасушаларының қатты жиырылып қалуынан бронхоспазм, ішектердің бұрап ауыруы, іш өту т.с. с. құбылыстар пайда болады;**
- 4. қан ұю және ұюға қарсы, фибринолиздік жүйелердің бұзылыстарынан тамыр ішінде қан қатпалары пайда болуы немесе қан ұйымауынан қанағыштық синдром дамуы байқалады;**

5. эпителий жасушаларының шырыш шығару қабілеті көтерілуінен кеңірдектерде тұтқыр қақырық өндіріледі;
6. сезімтал жүйке аяқшалары қоздырылудан ауырусыну, қызу, қышыну сезімдері болады;
7. тіндерде жасушалардың сіңбелерімен көрінетін қабыну дамиды;
8. аллергені бар нысана-жасушалардың ыдырауы (цитолизі) байқалады.

3. Патолофизиологиялық бүліністер сатысы:

Қан тамырларының кеңуі, олардың қабырғаларының өткізгіштігі көтерілуі, ісіну, бронхоспазм, эпителий жасушаларынан көп шырыш бөлінуі, ринит, конъюктивит, есекжем дамуы

- Сонымен, аллергияның түрлеріне қарай көптеген түрлі организмнің бұліністері мен дерттері дамиды.

Назарларыңызға рахмет!

